NORGES BONDELAG
Retur: Postboks 9354 Grønland, 0135 Oslo

Næringskomiteen
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Pernille Christine Frimann Bügel	06.01.2026	25/00456-25
	Deres dato	Deres referanse

Høringsinnspill representantforslag metanreduserende fôrvarer 7.januar 2026

I 2019 inngikk Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag en intensjonsavtale med staten om å redusere klimagassutslipp og øke karbonopptaket i jordbruket med totalt 5 millioner tonn CO_2-ekvivalenter, akkumulert i perioden 2021–2030. For å nå disse målene har næringen utarbeidet Landbrukets klimaplan, som viser hvordan vi skal levere på klimaavtalen. Avtalen gir oss frihet til å velge selv hvor vi vil kutte, mens planen viser hvilke tiltak næringen gjennomfører innenfor friheten som avtalen gir. Landbruket ønsker å opprettholde så høy matproduksjon og sjølforsyningsgrad som mulig. Det er også et viktig mål å opprettholde et landbruk over hele landet og her er beitedyra helt avgjørende. Derfor er tiltakene i landbrukets egen klimaplan rettet mot å redusere utslipp per produsert enhet, ikke å redusere antall dyr.

Om landbruket ikke lykkes med å redusere utslipp i tråd med klimaplanen vil det fra myndighetenes side bli vurdert tiltak som med stor sannsynlighet vil gå ut over husdyrproduksjonen, økonomien i husdyrholdet og landbruk over hele landet. Det vil svekke omfanget av, og lønnsomheten i norsk landbruk. For Bondelaget er det avgjørende at husdyrtilskuddene fortsatt kan brukes til å styrke økonomien i de grovfôrbaserte produksjonene, og at myndighetene ikke gjennomføres kutt i disse tilskuddene eller reduserer kjøttproduksjonen med andre virkemidler. Bakgrunnen er at disse tilskuddene er en nøkkel for å opprettholde produksjon i distriktene og sikre norsk matberedskap.

I Landbrukets klimaplan skilles det mellom fossile og biologiske utslipp. Fossile utslipp skal på sikt reduseres til null, mens utslipp fra biologiske prosesser, slik som husdyrproduksjon, alltid vil forekomme. Planen inneholder mange tiltak, men det mest konkrete og effektive på kort sikt er bruk av metanreduserende fôrvarer. Norske husdyr står for rundt 3,3 millioner tonn CO_2-ekvivalenter i utslipp per år. Av dette utgjør metan fra fordøyelsen cirka 70 prosent, mens metan og lystgass fra gjødsel står for henholdsvis 9 og 21 prosent. En reduksjon på 30 prosent, som internasjonale forsøk har vist er mulig, av metanutslippene fra alle drøvtyggere vil gi en årlig nedgang på mellom 600 000 og 700 000 tonn CO_2-ekvivalenter.

Metan er en potent klimagass med kort levetid i atmosfæren. Den gir en kraftig oppvarming umiddelbart etter utslipp, men brytes ned relativt raskt, omtrent innen 12 år. Til sammenligning har CO_2 en svakere årlig oppvarmingseffekt, men den blir værende i atmosfæren i hundrevis av år og bygger seg opp over tid. Dette betyr at konstant metanutslipp gir en stabil klimaeffekt, men når utslippene reduseres, skjer en rask og målbar endring: mindre metan slippes ut, konsentrasjonen i

atmosfæren synker, og den eksisterende metanen brytes ned. Resultatet er en netto nedgang i oppvarming, som gir en avkjølende effekt allerede innen få år. Kua er ikke skyld i klimaproblemene, men kua kan være en del av løsningen i klimaomstillingen, og bidra til å redusere samfunnets samlede utslipp.

Etter rapporter om mulig sykdom i danske besetninger som har tatt i bruk fôrmiddelet Bovaer, er forsøkene i norske melkebesetninger satt på pause. Pausen er innført som et føre-var-prinsipp, mens danske myndigheter og forskningsmiljøer undersøker om det finnes en sammenheng mellom sykdomstilfellene og bruken av Bovaer, hva som evt. er årsaken og hvordan dette kan løses. Det er ikke konkludert med at det er en sammenheng. Per i dag finnes det ingen studier som viser negative helsekonsekvenser for dyr eller mennesker ved bruk av Bovaer til melkekyr. Det kan forekomme spor av nedbrytningsstoffer i melk, men nivåene er under detekterbar grense og langt innenfor grenseverdiene. Forskningen viser heller ingen påvirkning på kua sin helse eller gassmengden i vomma når Bovaer er gitt i riktige doser, men at det reduserer metankonsentrasjonen i gassen som rapes opp. Globalt er Bovaer til salg for kommersiell bruk i over 65 land, og er grundig testet gjennom 15 år, med ingen registrerte helseeffekter hos dyr eller mennesker.

Når det gjelder bruk av tilsetningsstoffer i fôr, er det ikke kun Bovaer det forskes på. I Norge har prosjektet MetanHUB testet flere ulike stoffer på drøvtyggere, blant annet kalsiumnitrat (SilvAir), tanniner, fett, Asparagopsis (rødalger) og kalsiumperoksid. Dette viser at forskningen på metanreduserende fôrvarer er bred og innovativ, og ikke begrenset til ett enkelt selskap. Det pågår også utvikling av nye typer metanreduserende fôrvarer fra andre aktører, for eksempel Agteria Biotech i Sverige. Også i økologisk produksjon har man tatt i bruk det metanreduserende fôrtilskuddet Agolin siden 2019.

I tillegg til disse stoffene er fett et godt eksempel på en metanreduserende fôrvare som allerede er tilgjengelig og har dokumentert effekt. Særlig for geit har fett potensiale som metanreduserende fôrvare. Fett kan bidra til å redusere metanproduksjonen i vommen, og viser hvordan eksisterende ressurser kan brukes strategisk for å oppnå klimafordeler. Dette understreker at vi har flere verktøy i verktøykassen, og at kombinasjoner av ulike tilsetningsstoffer kan gi enda bedre resultater.

Det er helt avgjørende at vi fortsetter å satse på forskning og utvikling av metanreduserende fôrvarer. Hvis Stortinget velger å begrense eller stoppe denne utviklingen vil det være en betydelig inngripen i næringslivets forskning og utvikling. Det vil og ha store konsekvenser for landbrukets mulighet til å redusere klimagassutslipp og nå nasjonale klimamål samtidig som det begrenser næringas mulighet til utvikling. Tilsetningsstoffer er en lovende og konkret løsning for å redusere metanutslipp fra husdyrproduksjon, og derfor må vi sikre at innovasjon på dette området får gode rammevilkår. Ulike metanreduserende fôrvarer har ulike virkningsmekanismer. Eksempler på effekt av fôrvaren kan være å redusere produksjonen av metan, men også å øke fôropptaket, slik at mer av næringa på fôrbrettet blir til melk og kjøtt. Dette er utviklingstiltak som kan gi positiv effekt for bondens økonomi. Å stenge døren for videre forskning vil ikke bare hemme fremgang, men også svekke vår evne til å levere på klimaambisjonene og sikre et konkurransedyktig og fremtidsrettet landbruk.

Metanreduserende fôrvarer kan være naturlige stoffer som finnes i planter, eller de kan fremstilles syntetisk gjennom industrielle prosesser. Alle syntetisk fremstilte tilsetningsstoffer som brukes i husdyrfôr må gjennom en grundig godkjenningsprosess for å sikre at de er trygge for dyr, mennesker og miljø. Det er en avgjørende forutsetning.

Markedsaktører gjør naturligvis sine vurderinger av hva forbrukerne ønsker. Landbruket tar denne usikkerheten på alvor med å jobbe forsknings- og kunnskapsbasert og kreve fakta.

Den økonomiske konsekvensen for bøndene av innfasing av metanreduserende fôrvarer og andre klimatiltak er ikke avklart. Det er avgjørende at tiltakene støttes av storsamfunnet, og at kostnadskompensasjon ligger til grunn for gjennomføringen. Klimaarbeidet må skje på en måte som sikrer lønnsomhet i landbruket og opprettholder norsk matproduksjon over hele landet.

Norges Bondelag ber derfor Næringskomiteen på denne bakgrunn avvise forslaget i Representantforslag 57S (2025-2026).

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Pernille Christine Frimann Bügel